

Deddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016

2016 dccc 2

DEDDF RHEOLEIDDIO AC AROLYGU GOFAL CYMDEITHASOL (CYMRU) 2016

RHAN 1

RHEOLEIDDIO GWASANAETHAU GOFAL CYMDEITHASOL

PENNOD 1

CYFLWYNIAD

- 1 Trosolwg o Ran 1
- 2 Ystyr “gwasanaeth rheoleiddiedig”
- 3 Termau allweddol eraill
- 4 Amcanion cyffredinol

PENNOD 2

COFRESTRU ETC. DARPARWYR GWASANAETHAU

Gofyniad i gofrestru

- 5 Gofyniad i gofrestru

Ymgeisio, amrywio a chanslo cofrestriad

- 6 Cais i gofrestru fel darparwr gwasanaeth
- 7 Caniatáu neu wrthod cofrestriad fel darparwr gwasanaeth
- 8 Hyd ymweliadau cymorth cartref
- 9 Person addas a phriodol: ystyriaethau perthnasol
- 10 Datganiad blynyddol
- 11 Cais i amrywio cofrestriad fel darparwr gwasanaeth

- 12 Caniatáu neu wrthod cais am amrywiad
- 13 Amrywio heb gais
- 14 Cais i ganslo cofrestriad fel darparwr gwasanaeth
- 15 Canslo heb gais

Gofynion hysbysiadau

- 16 Hysbysiadau gwella
- 17 Hysbysiad o benderfyniad yn dilyn hysbysiad gwella
- 18 Hysbysiad o gynnig
- 19 Hysbysiad o benderfyniad yn dilyn hysbysiad o gynnig
- 20 Hysbysiad o benderfyniad heb hysbysiad o gynnig

Unigolion cyfrifol

- 21 Unigolion cyfrifol
- 22 Canslo dynodiad unigolyn cyfrifol

Gweithredu ar frys

- 23 Canslo neu amrywio gwasanaethau neu fannau ar frys
- 24 Canslo neu amrywio ar frys: hysbysiadau ac apelau
- 25 Amrywio cofrestriad ar frys: amodau eraill

Apelau

- 26 Apelau

Rheoliadau a chanllawiau

- 27 Rheoliadau ynghylch gwasanaethau rheoleiddiedig
- 28 Rheoliadau ynghylch unigolion cyfrifol
- 29 Canllawiau ynghylch rheoliadau o dan adrannau 27 a 28
- 30 Rheoliadau ynghylch darparwyr gwasanaethau sydd wedi eu diddymu etc.
- 31 Rheoliadau ynghylch darparwyr gwasanaethau sydd wedi marw

PENNOD 3

GWYBODAETH AC AROLYGIADAU

- 32 Pŵer i'w gwneud yn ofynnol i wybodaeth gael ei darparu
- 33 Arolygiadau ac arolygwyr
- 34 Pwerau arolygydd i fynd i mewn ac arolygu mangreoedd
- 35 Pwerau arolygydd i gyf-weld â phersonau a chynnal archwiliad ohonynt
- 36 Adroddiadau arolygu
- 37 Graddau arolygu

PENNOD 4

SWYDDOGAETHAU CYFFREDINOL

- 38 Cofrestr o ddarparwyr gwasanaethau
- 39 Hysbysu awdurdodau lleol am gamau penodol a gymerir o dan y Rhan hon

- 40 Codi ffioedd
- 41 Ymgysylltu â'r cyhoedd
- 42 Adroddiad blynyddol ar swyddogaethau rheoleiddiol

PENNOD 5

TROSEDDAU A CHOSBAU

- 43 Methiant i gydymffurfio ag amod
- 44 Disgrifiadau anwir
- 45 Methiant gan ddarparwr gwasanaeth i gydymffurfio â gofynion mewn rheoliadau
- 46 Methiant gan unigolyn cyfrifol i gydymffurfio â gofynion mewn rheoliadau
- 47 Datganiadau anwir
- 48 Methiant i gyflwyno datganiad blynyddol
- 49 Methiant i ddarparu gwybodaeth
- 50 Troseddau sy'n gysylltiedig ag arolygiadau
- 51 Cosbau ar gollfarn
- 52 Hysbysiadau cosb
- 53 Troseddau gan gyrff corfforaethol
- 54 Troseddau gan gyrff anghorfforedig
- 55 Achosion am droseddau

PENNOD 6

GWASANAETHAU CYMDEITHASOL AWDURDODAU LLEOL

- 56 Adroddiadau gan awdurdodau lleol a dyletswydd gyffredinol Gweinidogion Cymru
- 57 Adolygiadau, ymchwiliadau ac arolygiadau
- 58 Rheoleiddio swyddogaethau awdurdodau lleol sy'n ymwneud â phlant sy'n derbyn gofal a phlant sy'n cael eu lletya

PENNOD 7

TROSOLWG O'R FARCHNAD

- 59 Pennu meini prawf ar gyfer cymhwyso cyfundrefn trosolwg o'r farchnad
- 60 Dyfarnu a yw meini prawf yn gymwys i ddarparwr gwasanaeth
- 61 Asesu cynaliadwyedd ariannol darparwr gwasanaeth
- 62 Hysbysu awdurdodau lleol pan fo methiant darparwr gwasanaeth yn debygol
- 63 Adroddiad ar sefydlogrwydd y farchnad genedlaethol

PENNOD 8

DEHONGLI

- 64 Dehongli'r Rhan hon

RHAN 2

TROSOLWG O RANNAU 3 I 8 A'U DEHONGLI

- 65 Trosolwg o Rannau 3 i 8
66 Dehongli Rhannau 3 i 8

RHAN 3

GOFAL CYMDEITHASOL CYMRU

Parhad Cyngor Gofal Cymru a'i ailenwi

- 67 Gofal Cymdeithasol Cymru

Amcanion GCC

- 68 Amcanion GCC

Cyngor a chynhorthwy

- 69 Cyngor a chynhorthwy mewn perthynas â gwasanaethau gofal a chymorth
70 Astudiaethau o ran darbodaeth, effeithlonrwydd etc.

Ymgysylltu â'r cyhoedd etc.

- 71 Ymgysylltu â'r cyhoedd a gweithwyr gofal cymdeithasol

Polisi mewn cysylltiad â dwyn achosion troseddol

- 72 Datganiad polisi mewn cysylltiad â dwyn achosion troseddol

Rheolau a wneir gan GCC o dan y Ddeddf hon

- 73 Rheolau: cyffredinol
74 Rheolau: ffioedd

Ymgynghori cyn gwneud rheolau etc.

- 75 Ymgynghori cyn gwneud rheolau etc.

Canllawiau a chyfarwyddydau

- 76 Canllawiau
77 Cyfarwyddydau

Pwerau diofyn Gweinidogion Cymru

- 78 Pwerau diofyn Gweinidogion Cymru

RHAN 4

GWEITHWYR GOFAL CYMDEITHASOL

Ystyr "gweithiwr gofal cymdeithasol" etc.

- 79 Ystyr "gweithiwr gofal cymdeithasol" etc.

Y gofrestr

- 80 Y gofrestr
81 Dyletswydd i benodi cofrestrydd

Cofrestru yn y rhan gweithwyr cymdeithasol neu mewn rhan ychwanegol o'r gofrestr

- 82 Cais i gofrestru
83 Cofrestru

“Wedi ei gymhwyso'n briodol”

- 84 “Wedi ei gymhwyso'n briodol”
85 Cymwysterau a geir y tu allan i Gymru

Adnewyddu cofrestriad yn y rhan gweithwyr cymdeithasol neu mewn rhan ychwanegol o'r gofrestr

- 86 Adnewyddu cofrestriad
87 Darfodiad cofrestriad

Ymdrin â cheisiadau ar gyfer cofrestru neu adnewyddu

- 88 Rheolau ynghylch ceisiadau ar gyfer cofrestru neu adnewyddu
89 Hysbysiad o benderfyniadau mewn cysylltiad â chofrestru neu adnewyddu

Gweithwyr cymdeithasol sydd ar ymweliad

- 90 Gweithwyr cymdeithasol sydd ar ymweliad o Wladwriaethau Ewropeaidd perthnasol

Gwybodaeth sydd i'w chynnwys ar y gofrestr

- 91 Cynnwys y gofrestr

Dileu cofnodion o'r gofrestr

- 92 Dileu drwy gytundeb
93 Marwolaeth person cofrestredig
94 Cofnodion sy'n seiliedig ar wybodaeth anwir neu gamarweiniol

Adfer cofnod i'r gofrestr

- 95 Dyletswydd i adfer cofnod ar gofrestr
96 Pŵer i adfer cofnod ar gofrestr
97 Adfer yn dilyn achos addasrwydd i ymarfer
98 Achosion adfer
99 Adolygu ataliad dros dro o'r hawl i wneud cais i adfer
100 Rheolau ynghylch ceisiadau o dan adran 96 ac 97

Apelau i banel apelau cofrestru

- 101 Apelau yn erbyn penderfyniadau'r cofrestrydd
102 Apelau i'r panel apelau cofrestru: y weithdrefn
103 Penderfyniadau ar apêl i'r panel apelau cofrestru

Apelau i'r tribiwnlys

- 104 Apelau yn erbyn penderfyniadau panel apelau cofrestru
105 Apelau eraill: penderfyniadau a wneir o dan y Rheoliadau Systemau Cyffredinol

Hysbysu'r cofrestrydd am newidiadau i wybodaeth etc.

- 106 Dyletswydd i hysbysu'r cofrestrydd am newidiadau i wybodaeth gofrestru
107 Ceisiadau am wybodaeth sy'n ymwneud ag addasrwydd i ymarfer

Dyletswydd i gyhoeddi'r gofrestr etc.

- 108 Cyhoeddi etc. y gofrestr
109 Cyhoeddi penderfyniadau penodol panel apelau cofrestru
110 Rhestr o bersonau sydd wedi eu tynnu oddi ar y gofrestr

Diogelu teitl "gweithiwr cymdeithasol" etc.

- 111 Defnyddio teitl "gweithiwr cymdeithasol" etc.

RHAN 5**GWEITHWYR GOFAL CYMDEITHASOL: SAFONAU YMDDYGIAD, ADDYSG ETC.**

- 112 Codau ymarfer
113 Datblygiad proffesiynol parhaus
114 Cymeradwyo cyrsiau etc.
115 Arolygiadau mewn cysylltiad â chysiau penodol
116 Swyddogaethau eraill GCC mewn cysylltiad ag addysg a hyfforddiant

RHAN 6**GWEITHWYR GOFAL CYMDEITHASOL: ADDASRWYDD I YMARFER****PENNOD 1****SEILIAU AMHARIAD**

- 117 Addasrwydd i ymarfer

PENNOD 2**GWEITHDREFNAU RHAGARWEINIOL***Ystyriaeth ragarweiniol i honiadau etc.*

- 118 Atgyfeirio honiadau etc. o amhariad ar addasrwydd i ymarfer
119 Ystyriaeth ragarweiniol
120 Cymhwystra ar gyfer atgyfeirio ymlaen
121 Atgyfeirio'n uniongyrchol i banel addasrwydd i ymarfer
122 Hysbysiad: anghymhwystra ar gyfer atgyfeirio ymlaen
123 Hysbysiad: atgyfeirio ymlaen
124 Hysbysiad: atgyfeirio i banel gorchmynion interim

Ymchwilio

- 125 Dyletswydd i ymchwilio
- 126 Pwerau yn dilyn ymchwiliad
- 127 Hysbysiad: atgyfeirio neu waredu
- 128 Rhybuddion
- 129 Ymgymeriadau
- 130 Cyfryngu

Adolygu

- 131 Adolygu penderfyniadau gan GCC
- 132 Canslo atgyfeiriad i banel addasrwydd i ymarfer
- 133 Atgyfeirio gan GCC ar gyfer achos adolygu

PENNOD 3

GWAREDU ACHOSION ADDASRWYDD I YMARFER

- 134 Cwmpas Pennod 3 a'i dehongli
- 135 Dileu o'r gofrestr ar sail gydsyniol
- 136 Gwaredu cydsyniol arall gan banel addasrwydd i ymarfer:
ymgymeriadau
- 137 Gwarediadau gan banel addasrwydd i ymarfer: canfyddiad o ddim
amhariad
- 138 Gwarediadau gan banel addasrwydd i ymarfer: canfyddiad o amhariad
- 139 Gwarediadau: darpariaeth bellach ynghylch gorchmynion cofrestru
amodol a gorchmynion atal dros dro
- 140 Gorchmynion effaith ar unwaith ar gyfer cofrestru amodol neu atal dros
dro
- 141 Penderfyniadau addasrwydd i ymarfer: hysbysu a chymryd effaith
- 142 Rheoliadau ynghylch gwarediadau gan baneli addasrwydd i ymarfer

PENNOD 4

GORCHMYNION INTERIM AC ADOLYGU GORCHMYNION INTERIM

- 143 Cwmpas Pennod 4 a'i dehongli
- 144 Gorchmynion interim
- 145 Apelau yn erbyn gorchmynion interim
- 146 Adolygiadau o orchmynion interim: amseriad
- 147 Adolygiadau o orchmynion interim: penderfyniadau posibl
- 148 Estyn gorchmynion interim gan y tribiwnlys
- 149 Dirymu gorchmynion interim

PENNOD 5

ACHOSION ADOLYGU

- 150 Achosion adolygu: dehongli a chyffredinol
- 151 Achosion adolygu
- 152 Adolygu ymgymeriadau: gwarediadau gan banel addasrwydd i ymarfer
- 153 Adolygu gorchmynion cofrestru amodol: gwarediadau gan banel
addasrwydd i ymarfer

- 154 Adolygu gorchmynion atal dros dro: gwarediadau gan banel addasrwydd i ymarfer
155 Adolygu gorchmynion atal dros dro amhenodol
156 Adolygiadau: darpariaeth bellach ynghylch gorchmynion cofrestru amodol a gorchmynion atal dros dro
157 Penderfyniadau mewn achosion adolygu: hysbysu a chymryd effaith

PENNOD 6**APELAU AC ATGYFEIRIADAU I'R TRIBIWNLYS**

- 158 Apelau yn erbyn penderfyniadau panel addasrwydd i ymarfer

PENNOD 7**CYFFREDINOL AC ATODOL**

- 159 Datgelu gwybodaeth am addasrwydd i ymarfer
160 Pŵer i'w gwneud yn ofynnol i wybodaeth gael ei darparu
161 Cyhoeddi penderfyniadau addasrwydd i ymarfer
162 Canllawiau ynghylch addasrwydd i ymarfer
163 Atal dros dro: atodol
164 Ystyr "person cofrestredig" yn Rhan 6

RHAN 7**GORCHMYNION SY'N GWAHARDD GWAITH MEWN
GOFAL CYMDEITHASOL: PERSONAU ANGHOFRESTREDIG**

- 165 Dynodi gweithgaredd rheoleiddiedig
166 Amodau ar gyfer gwneud gorchmynyn gwahardd
167 Gorchmynion gwahardd interim
168 Gorchmynion gwahardd: darpariaeth atodol
169 Gorchmynion gwahardd interim: adolygu
170 Apelau
171 Troseddau

Darpariaeth atodol

- 172 Rhestr o bersonau sydd wedi eu gwahardd
173 Safonau ymddygiad

RHAN 8**GOFAL CYMDEITHASOL CYMRU: DYLETSWYDD I SEFYDLU PANELI ETC.**

- 174 Dyletswydd i sefydlu paneli etc.
175 Achosion gerbron paneli

RHAN 9**CYDWEITHREDU A CHYDWEITHIO GAN Y CYRFF RHEOLEIDDIOL ETC.**

- 176 Y cyrff rheoleiddiol
177 Awdurdodau perthnasol
178 Cydweithredu wrth arfer swyddogaethau

- 179 Arfer swyddogaethau ar y cyd
180 Dirprwyo swyddogaethau i gorff rheoleiddiol arall
181 Rhannu gwybodaeth
182 Rhannu gwybodaeth er mwyn diogelu llesiant

RHAN 10

AMRYWIOL A CHYFFREDINOL

- 183 Ymchwiliadau
184 Cyflwyno dogfennau etc.

RHAN 11

DARPARIAETHAU TERFYNOL

- 185 Mân ddiwygiadau a diwygiadau canlyniadol
186 Pŵer i wneud darpariaeth ganlyniadol etc.
187 Rheoliadau o dan y Ddeddf hon
188 Dod i rym
189 Dehongli cyffredinol
190 Enw byr

ATODLEN 1 — GWASANAETHAU RHEOLEIDDIEDIG: DIFFINIADAU

- 1 Gwasanaethau cartrefi gofal
2 Gwasanaethau llety diogel
3 Gwasanaethau canolfannau preswyl i deuluoedd
4 Gwasanaethau mabwysiadu
5 Gwasanaethau maethu
6 Gwasanaethau lleoli oedolion
7 Gwasanaethau eirioli
8 Gwasanaethau cymorth cartref
9 Dehongli

ATODLEN 2 — GOFAL CYMDEITHASOL CYMRU

RHAN 1 — STATWS

- 1 Statws

RHAN 2 — AELODAETH

- 2 Aelodau
3 Tâl etc. aelodau
4 Tymor y swydd
5 Ymddiswyddo
6 Diswyddo

RHAN 3 — PWERAU CYFFREDINOL

- 7 Pwyllgorau
8 Dirprwyo
9 Pwerau atodol

RHAN 4 — TRAFODION ETC.

- 10 Gweithdrefn
11 Gosod y sêl
12 Tystiolaeth

RHAN 5 — PRIF WEITHREDWR A STAFF ERAILL

- 13 Prif weithredwr a staff eraill

RHAN 6 — MATERION ARIANNOL AC ADRODDIADAU BLYNYDDOL
ETC.

- 14 Taliadau gan Weinidogion Cymru
- 15 Swyddog cyfrifyddu
- 16 Cyfrifon ac archwilio
- 17 Adroddiadau blynyddol etc.

ATODLEN 3 — MÂN DDIWYGIADAU A DIWYGIADAU CANLYNIADOL
RHAN 1 — RHEOLEIDDIO GWASANAETHAU

- 1 Deddf Safonau Gofal 2000
- 2 Yn adran 1— (a) yn is-adran (1), ar y diwedd...
- 3 Yn adran 3— (a) yn is-adran (1), ar ôl “establishment”...
- 4 Yn adran 4— (a) yn is-adran (2), ar ôl “establishment”...
- 5 Yn adran 5— (a) yn is-adran (1)(b), yn lle “in...”
- 6 Yn adran 8(6)— (a) ym mharagraff (a), yn lle “section...”
- 7 Yn adran 14(2), ar ôl paragraff (f) mewnosoder—
- 8 Yn adran 22— (a) yn is-adran (1), yn lle paragraff...
- 9 Yn adran 22B— (a) yn is-adran (1), yn lle “registration...”
- 10 Yn adran 23, ar ôl is-adran (1) mewnosoder—
- 11 Yn adran 30A— (a) yn is-adran (1), ar ôl “agency”...
- 12 Mae adran 36A wedi ei diddymu.
- 13 Yn adran 42— (a) yn lle is-adran (2) rhodder—
- 14 Yn adran 43, ar ôl is-adran (1) mewnosoder—
- 15 Yn adran 50(1), yn lle “registration authority” rhodder “CIECSS”.
- 16 Mae adran 79(3) wedi ei diddymu.
- 17 Deddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Iechyd Cymunedol a Safonau) 2003
- 18 Mae Pennod 6 o Ran 2 (gwasanaethau cymdeithasol: swyddogaethau Cynulliad...
- 19 Yn adran 142, ym mharagraff (a)— (a) yn is-baragraff (i),...
- 20 Yn adran 143(2), mae paragraff (b) wedi ei ddiddymu.
- 21 Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004
- 22 Yn adran 41(6) (cydweithredu rhwng Archwilydd Cyffredinol Cymru a Gweinidogion...
- 23 Yn adran 42(4) (cydweithredu rhwng Archwilydd Cyffredinol Cymru a Gweinidogion...
- 24 Deddf Plant 2004
- 25 Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005
- 26 Yn adran 34R (ystyr “cartref gofal” a “darparwr cartref gofal”)—...
- 27 Yn adran 42(4A) (ystyr “cyn-ddarparwr cartref gofal”), yn lle’r geiriau...
- 28 Deddf Diogelu Grwpiau Hyglwyf 2006
- 29 Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014
- 30 Yn adran 1 (trosolwg)— (a) yn is-adran (9)—
- 31 Mae adran 183 (rhoi cyhoeddusrwydd i wasanaethau eirioli mewn cartrefi...
- 32 Yn adran 188(1) (diffiniadau at ddibenion adrannau 185 i 187),...
- 33 Yn adran 189 (methiant darparwr: dyletswydd dros dro ar awdurdod...
- 34 Yn adran 190(1) (methiant darparwr: eithriad i’r ddyletswydd dros dro),...
- 35 Yn adran 191 (methiant darparwr: materion atodol)—
- 36 Yn adran 197(1) (diffiniadau)— (a) yn lle’r diffiniad o “cartref...”

RHAN 2 — GOFAL CYMDEITHASOL CYMRU

- 37 Deddf Iechyd Meddwl 1983
- 38 Yn adran 114A (cymeradwyo cyrsiau i weithwyr proffesiynol iechyd meddwl:...
- 39 Yn adran 130H(7)(b) (eiriolwyr iechyd meddwl annibynnol i Gymru: pwerau...
- 40 Deddf Safonau Gofal 2000
- 41 Mae'r darpariaethau a ganlyn wedi eu diddymu—
- 42 Yn adran 55 (dehongli)— (a) yn lle is-adrannau (2), (3)...
- 43 Yn adran 67 (swyddogaethau'r Gweinidog priodol)— (a) yn is-adran (1),...
- 44 Yn Atodlen 2A (personau sy'n ddarostyngedig i adolygiad gan Gomisiynydd...
- 45 Deddf Mabwysiadu a Phlant 2002
- 46 Yn adran 10(2) (rheoli etc. asiantaethau), yn lle "section 56(1)...
- 47 Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004
- 48 Yn adran 41 (astudiaethau ar gyfer gwella darbodaeth etc. mewn...
- 49 Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005
- 50 Yn Atodlen 3 (awdurdodau rhestredig), yn lle "The Care Council...
- 51 Deddf Comisiynydd Pobl Hŷn (Cymru) 2006
- 52 Yn Atodlen 2 (personau y mae eu swyddogaethau yn ddarostyngedig...
- 53 Deddf Diogelu Grwpiau Hyglwyf 2006
- 54 Yn adran 41 (cofrestrau: pŵer i atgyfeirio gwybodaeth i'r Gwasanaeth...
- 55 Yn Rhan 3 o Atodlen 3 (rhestrau gwahardd: darpariaeth atodol)—...
- 56 Yn Rhan 2 o Atodlen 4 (gweithgaredd rheoleiddiedig mewn perthynas...
- 57 Deddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2008
- 58 Mae'r darpariaethau a ganlyn wedi eu diddymu—
RHAN 3 — AMRYWIOL
- 59 Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005
- 60 Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014
- 61 Yn y testun Cymraeg o adran 21(3)(b) (dyletswydd i asesu...
- 62 Yn adran 42 (dyletswydd i ddiwallu anghenion gofalwr sy'n blentyn...
- 63 Yn y testun Cymraeg o adran 46(3) (eithriad ar gyfer...
- 64 Yn y testun Cymraeg o adran 147(3) (gwyro oddi wrth...
- 65 Yn adran 197(1) (dehongli cyffredinol), yn y diffiniad o "sefydliad...